

впливом чинників зовнішнього середовища і забезпечувати ефективність управління підприємством [1, с. 121].

Список використаних джерел:

1. Аакер Д.А. Стратегическое рыночное управление : произв.-практ. изд. / Д. Аакер; [пер. с англ. Е. Виноградовой]. – 7-е изд. – Санкт-Петербург [и др.]: Питер, 2011. – 495 с.

УДК 332.055.3 : 334.716

Р.І. Біловол, к.е.н., доцент
Д.С. Ковтунюк, студент
*Полтавський національний технічний університет
імені Юрія Кондратюка*

ДІАГНОСТИКА СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОЇ СИСТЕМИ

Різка підвищення рівня складності функціонуючих соціально-економічних систем у нестабільних умовах ринкового середовища відбивається на вимогах до якості та ефективності їхнього менеджменту. Відповідно до сучасних загальнонаукових визначень, управління є аспектом самоврядування системи й у загальному вигляді представляє упорядкування соціально-економічної системи і вирішення питань її економічної безпеки. Поряд із цим необхідно узагальнити процедуру діагностики, щоб синтезувати різноманіття підходів до діагнозу фінансово-економічного стану підприємства, його організаційної структури і системи управління.

Діагностика є найефективнішим способом розпізнавання стану економічної безпеки соціально-економічної системи, яка реалізується через комплекс дослідницьких процедур шляхом виявлення в них слабких ланок і вузьких місць.

Елементи соціально-економічної системи, властивості яких підлягають визначенню, звичайно недоступні для безпосереднього спостереження і виміру, тому варто вимірювати не їхні параметри, а параметри процесів, які породжуються елементами цих систем можуть бути доступні для вимірів.

Сутність діагностики полягає у визначенні стану об'єкта, предмета, явища чи процесу управління за допомогою реалізації комплексу дослідних процедур, пошук у них слабких ланок і

«вузьких місць». Діагностика – це не одноразовий акт, а процес, який здійснюється в часі й просторі [1, с. 302].

Процес діагностики – дослідницький, пошуковий, пізнавальний. Найбільш корисне застосування діагностики для визначення реального стану процесів управління соціально-економічних систем на всіх управлінських рівнях. Діагностика як процес характеризується об'єктом, метою, завданням та методами діагностики (рис. 1).

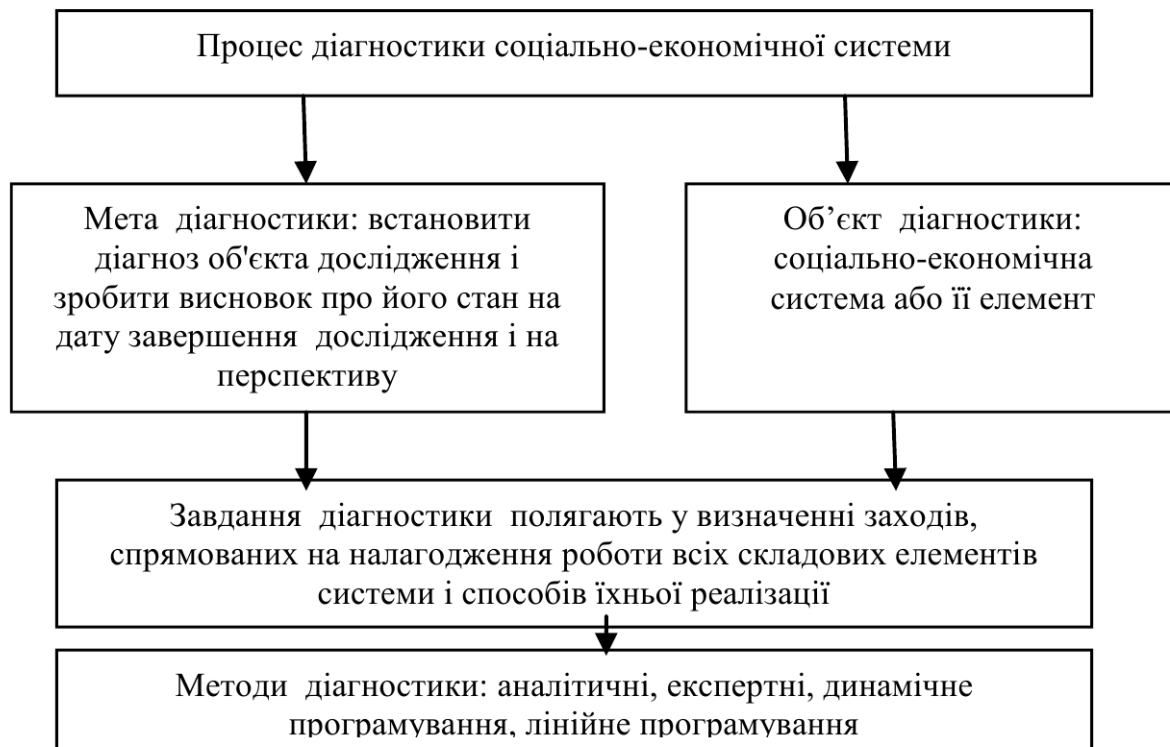

Рис. 1. Процес діагностики соціально-економічної системи

Перш ніж докладніше зупинитися на процесі, необхідно визначити, що може бути об'єктом діагностування, мету та задачу діагнозу, базові параметри та інші супутні поняття.

Об'єктом діагностики може бути як складна, високоорганізована динамічна система (вся економіка країни, окрема галузь, конкретна фірма або організація будь-якої форми власності), так і будь-який елемент цих систем (внутрішнє середовище організації, конкретні види ресурсів, виробничі функції, собівартість тощо). В основі управління об'єктом діагнозу лежать конкретні управлінські процедури [3, с.79].

Мета діагностики полягає у встановленні діагнозу об'єкта дослідження і формування висновок про його стан на дату завершення цього дослідження і на перспективу. Реалізувавши мету

на основі даних діагнозу, можна буде сформувати правильну економічну (політичну, соціальну) політику, загальну (корпоративну) стратегію і тактику соціально-економічної системи.

Завдання діагностики полягають у визначенні заходів, спрямованих на налагодження роботи всіх складових елементів системи і способів їхньої реалізації. Не можна здійснювати управління на будь-якому господарському і управлінському рівні, не маючи чіткого уявлення про його стан. Завдання діагностики тісно переплітаються з двома іншими завданнями - прогнозом і аналізом походження [2, с. 205].

Отже, діагностика соціально-економічних систем, по-перше, не обмежується дослідженням минулого та теперішнього стану системи, а й передбачає перспективний аналіз ймовірного розвитку ситуації, внутрішнього та зовнішнього оточення; по-друге, має практичну значущість, оскільки результатом її проведення є ряд обґрунтованих заходів щодо удосконалення системи управління, фінансового оздоровлення, зростання прибутковості та ринкової привабливості соціально-економічної системи.

Список використаних джерел:

1. Осовська Г.В. Менеджмент організацій: Навчальний посібник / Г.В. Осовська, О.А. Осовський. – К.: Кондор, 2007. – 676 с.
2. Штангер А.М. Антикризове управління підприємством: Навчальний посібник / А.М. Штангер, О.І. Копилук. – К.: Знання, 2007. – 335 с.
3. Карась Л. Управленческая диагностика – основа совершенствования менеджмента // Проблемы теории и практики управления, 2012. №.: – С. 78-83.

УДК 65.012.7 (477)

Р.И. Биловол, к.э.н., доцент
Е. Петренко, А. Терещенко, студенты
*Полтавский национальный технический университет
имени Юрия Кондратюка*

ЗАДАЧИ И ФУНКЦИИ КОНТРОЛЛИНГА НА ОТЕЧЕСТВЕННОМ ПРЕДПРИЯТИИ

Изначально под контроллингом понималась совокупность задач, решаемых в сфере учета и финансов, а контроллером выступал главный бухгалтер. В дальнейшем это понятие стало